

Trappuppgången

EN TIDNING FRÅN
ESKILSTUNA KOMMUNFÖRETAG AB

NR2
2011

Luma fixar
maten till en

Fest för alla

SID 4

Framtidsminnen
från Torshälla

SID 12

Spara på jordens resurser
genom dina sopor

SID 10

Musikens avtryck
i Parken Zoo

SID 18

Vad är Trappuppgången?

Tidningen du nu håller i din hand heter Trappuppgången och ges ut av Eskilstuna Kommunföretag till samtliga hushåll i Eskilstuna.

Om vi börjar med att filosofera om namnet - varför Trappuppgången? Det hela är mycket enkelt. En trappuppgång är en plats där människor och kulturer möts varje dag - bakom varje dörr finns det minst ett spännande livsöde att ta del av och berätta om. Det är det vi vill göra i den här tidningen.

Kommunfastighet har störst del i den här tidningen, medverkar gör också Eskilstuna Energi&Miljö, Torshälla Fastigheter och Parken Zoo. I det här numret kan du bland annat ta del av en matfestival, minnen från en Torshällabarndom, musik i massor och några små lejonungar.

Vi vill med den här tidningen informera och inspirera dig, oavsett om du bor i villa, bostadsrätt eller hyr din lägenhet. Vi vill gärna berätta om fördelarna med att hyra sin lägenhet för att till exempel få mer tid över till annat.

Vi hoppas att du får en trevlig läsning!

INNEHÅLL TRAPPUPPGÅNGEN NR 2 2011

3. Innanför dörren hos Birgitta Eriksson

Styrelseordförande och miljökämpe.

4. En fest för alla

Snart är det dags för den nionde upplagan av mat- och kulturfesten En fest för alla. En av de som deltar är Luma som varje år bidrar med sin goda Biryani.

6. Nyheter i korthet

8. Mitt i smeten

Här möter du några av butiksinnehavarna vid några av Kommunfastighets mest centrala lägen.

10. Var rädd om jordens resurser

Mikael Johansson svarar på frågan varför man ska sortera sitt avfall.

12. Minnen från Torshälla

Jesper minns sitt barndoms Torshälla.

13. Kvarteret Vakteln färdigt och invigt

Möt några av hyresgästerna.

14. Tallgläntan i Kjula

Vi besöker den nya mötesplatsen.

18. Mannen bakom bokningarna

Tommy Eriksson summerar och blickar framåt.

FÖRETAGARE MITT I STAN

Fotograf Alex älskar att träffa nya människor! Se allas personligheter genom bilderna. SIDAN 9

Trappuppgången är en tidning från Eskilstuna Kommunföretag AB och kommer ut två gånger per år. **Redaktionsråd:** Kjell Söderholm, Mirja Cervin, Gerd Sahlberg, Maria Stridfeldt, Charlotte Halvarsson, Kerstin Johansson, Mona Alskepp, Annette Fjeldstad, Tommy Eriksson, Malin Leijon Thomsen och Micael Pettersson **Redaktör:** Mattias Jälmestål **Medarbetare i detta nummer:** Ronnie Gavelin (foto), Mattias Jälmestål och Jesper Bohm (text) **Grafisk form och layout:** Anna Bergström **Produktion:** Intro **Adress:** Trappuppgången, Intro, Portgatan 3, 633 42 Eskilstuna **Tel:** 016-550 00 30 **Mejl:** redaktionen@intro.se **Tryck:** Sörmlands Grafiska, oktober 2011

Ta vara på idésprutorna

Sedan årsskiftet är du styrelseordförande för Kommunfastighet.

Vad vill du åstadkomma under din tid på den posten?

– Jag skulle vilja ha fokus på miljön, kanske inte så förvånande. När det görs förändringar ska sunda material användas i våra hus. Jag bor själv i ett hus som är byggt på ekologiskt vis, med allt vad det innebär. Dessutom är det nödvändigt att spara el och använda energin på ett klokt sätt. Jag vill driva på för mer "miljökloka" fastigheter.

Finns det någon utmaning som du ser fram emot att tackla?

– Jag skulle väldigt gärna vilja se att vi involverar de som bor i områdena i olika frågor. Att hyresgästerna kan delta som idésprutor, hjälpa till med skötsel, att vi lyssnar på hur barnen vill leka på sin egen gård.

I det här numret av Trappuppgången tittar vi till hur och varför man sopsorterar i Eskilstuna. Hur ser det ut för Kommunfastighet?

- I kommunen har vi ju ett bra sopsorteringssystem och detsamma gäller i alla våra fastigheter. I själva lägenheterna kan vi nog hjälpa till mer för att underlätta hyresgästernas sortering. Har man inte plats för de olika kärnen blir det genast svårare att göra det hemma. Det ska vara enkelt att göra rätt.

Många minns sin första egna lägenhet med värme. Hur minns du din?

– Min första lägenhet var i Stockholm, under min studietid. Det var i mitten av 70-talet och under enkla förhållanden på Karlsbergsvägen som idag har fina lägenheter, men det var det inte då. Jag minns att det inte fanns centralvärme utan jag fick elda i vedspisen för att värma upp lägenheten och eftersom det inte fanns någon dusch eller varmvatten fick man duscha på annat håll. Idag bor jag på landet och jag gillar fortfarande att ha en eldstad som brinner. Det är säkert en kvarleva från min första lägenhet.

BIRGITTA ERIKSSON

- Styrelseordförande för Eskilstuna Kommunfastigheter AB • Politiker, representerar Miljöpartiet
- Uppväxt i hyreslägenhet i Eskilstuna

*”Rekordet
är närmare
600 personer,
men det brukar
bli ungefär
300 personer
som kommer
och det är rätt
lagom”*

En kulinarisk afton med världsvana

Den 12 november samlas underhållning och mat från hela världen i föreningslokalen Hallen i Fröslunda. Då är det dags för nionde upplagan av mat- och kulturfesten En fest för alla.

– En fest för alla började som ett knytkalas här i Fröslunda och har utvecklats till en tradition, säger Monica Andersson Jensen, ideell kraft i den lokala hyresgästföreningen och en av initiativtagarna till En fest för alla.

I lokalen Hallen dukas olika maträtter från världens alla hörn upp. Mat från Irak, Turkiet och Syrien trängs med mat från Sverige, Finland och Kina. Och många destinationer däremellan. Sedan får alla gäster botanisera fritt på avsmakningsbordet.

EN TRADITION | Mat- och kulturfestivalen anordnas den 12 november för nioende året i rad.

MATMIX | Delikatesser från bland annat Irak, Turkiet, Kina och Sverige skapar en härlig matmix på En Fest För Alla.

Rekordet är närmare 600 personer, men det brukar bli ungefär 300 personer som kommer och det är rätt lagom, säger Monica Andersson Jensen.

Luma - en erfaren deltagare

En av de som står vid grytorna för att mätta magarna på En fest för alla är Luma Abbas-Sleih. Hon har varit med sedan starten och finns med även i år.

– Det var Monica som ringde och frågade om jag ville vara med och laga mat. Jag tyckte det

verkade kul och pratade med vänner och grannar. Ryktet spred sig ganska snabbt.

Luma serverar samma rätt varje år. Biryani - en rätt bestående av bland annat ris, kyckling och russin.

– Från början var det inte bestämt vem som skulle göra vad, och det slutade med att många gjorde samma maträtter, så nu har vi delat upp det så att det ska bli så många olika maträtter som möjligt, säger Luma Abbas-Sleih.

Du är inte nervös när du ska laga mat för så mycket folk?

– Nej, absolut inte. Jag har tre barn och vi har många släktingar, så jag är van att laga mat. Jag älskar att laga mat och vet att jag är bra på det, säger Luma Abbas-Sleih.

Vad tycker du om den svenska maten?

– Jag har bott i Sverige i 12 år och tycker mycket om maten i Sverige. Jag jobbar som lärare och äter i matsalen varje dag. Maten är god och nyttig. Det är mat som är bra för hälsan. Ert ris är till exempel alltid utan fett och salt. Vårt ris är fetare och saltare, precis som vår mat. Det är nog därför vi är lite kraftigare ibland, säger Luma Abbas-Sleih.

RECEPT

BIRYANI MED KYCKLING

5 personer

Ingrédients:

4 koppar basmatiris
5 msk matolja
1 kopp mandel
1 kopp russin

1/2 kopp Capellini
fidelini (en pastasort)
1 msk salt
2 kg kycklingklubbor

Koka upp riset och mandeln var för sig. Stek kycklingbitarna helt igenom i en het stekpanna med lite

olivolja. Värm russin i en stekpanna. Skär kycklingen i små bitar och blanda allting tillsammans med

Capellini fidelini. Strö lite salt på och servera allt på ett uppläggningsfat.

ERFAREN | Luma är inte det minsta nervös över att laga mat till många då hon är van att servera en stor familj.

Isharas tuffa små krabater

Parken Zoo's asiatiska lejonhona Ishara har fått tre fina ungar! De är nu några veckor gamla och man har varit väldigt försiktiga med att störa den nyblivna mamman. De flesta vet att det finns afrikanska lejon, men det är inte så många som vet att det finns asiatiska lejon också. De asiatiska lejon

har levt runt Medelhavet och är vårt mytiska lejon. Idag är det tyvärr ett av världens mest hotade djur. Därför är Parken Zoo extra glada över de tre små tuffa krabaterna!

LÄS MER OM ASIATISKA LEJON
www.parkenzoo.se

VÄLKOMMEN TILL BOKÖN!

Du vet väl att du måste ställa dig i bokön för att ha chans till en lägenhet hos Kommunfastighet? Registrera dig på hemsidan kfast.se eller kontakta Hyresenheten på Munktellstorget 2 för hjälp.

För varje dag du står i kö får du en poäng. Ju fler poäng du har desto större är chansen att du får den lägenhet du visat intresse för.

Du som redan har kontrakt hos Kommunfastighet samlar boende-poäng från dag 1 när du flyttar in i din nya lägenhet. Det innebär att du inte behöver aktivera dina poäng förrän den dagen det är dags att söka någon annan lägenhet. Du samlar poäng under din boendetid. För att få stå i bokön måste du vara 18 år.

LÄS MER PÅ
www.kfast.se

KOM OCH HANTVERKA!

Mötesplats Fröet i Fröslunda har tillsammans med den kreativa nyblivna pensionären Elisabeth Johansson dragit igång en hantverksgrupp. Och lagom till första advent räknar de med att ha något färdigt att visa upp. Trappuppgången återkommer självklart med resultatet.

MÄSTARE I DRAGRACING

Kommunfastighets Bo Ragnebro är inte bara lagledare för 21 stycken killar och tjejer som sköter markservicen i ett av Kommunfastighets områden. Bo är också dragracerförare i Ragnebro Racing och hösten har inneburit en rad snabba framgångar. Nu kan han skriva både SDL Champion och NDRS Champion 2011 på sitt CV.

POST IT-KRIG I ESKILSTUNA

På ett fönster ut mot Munktellstorget kan man nu se ett av de första, vad vi vet, stegen till ett skämtsamt krig med post it-lappar. Det hela började i Frankrike när företaget Ubisoft Montreuil satte upp figurer gjorda av post it-lappar i sina kontorsfönster. Grannen GNP Bank svarade och den ena kreationen blev mer fantasirik än den andra. Många företag i olika länder har blivit inspirerade och nu har det alltså även nått Eskilstuna.

Susanne och Lovisa Stoor på Aktiv Ortopedteknik i Munktellstaden ligger bakom kreationen som föreställer en stövel. De hoppas nu att någon i Företagens hus som ligger mitt emot deras butik ska anta utmaningen.

– Vi ser med spänning fram emot vad de kan hitta på för motiv, säger Susanne och nickar mot grannhuset.

ENERGIEFFEKTIVT I LAGERSBERG

Under de närmaste fyra åren ska Lagersberg bli en mer energieffektiv stadsdel. Det innebär bland annat olika typer av renoveringar och byten av fläktar. Ett första steg i projektet är att involvera de boende i området för att ta del av deras åsikter och önsningar om hur just deras stadsdel ska se ut och vara.

JULITA JULMARKNAD OCH ADVENT I FRÖSLUNDA

Kommunfastighet och Hyresgästföreningen arrangerarresa till Julita julmarknad den 29 oktober. Julita julmarknad är en av landets mest stämningsfulla julmarknader, full av hantverkare och försäljare. Mer information hittar du i trapphuset veckan innan. Psst! Kom ihåg Advent på Torget i Fröslunda - lite extra pyntat i år!

TRADITIONELL JULMARKNAD I TORSHÄLLA

Söndag 4 december kan man uppleva riktig julstämning i Torshälla med hantverk, försäljare, levande julmusik, ponnyridning, julklapps promenad, chokladjul, jultomte och mycket mer.

Fotograf: Ove Georgenson

LÄS MER PÅ www.tnis.se

SLAGSTASKOLAN FIXAS TILL

En brand förstörde en paviljong på Slagstaskolan för två år sedan. Nu ser Kommunfastighet till att ersätta den delen som brunnit med en ny byggnad som sammanlänkas med befintlig skola. Det kommer att stå klart till påsken 2012 och tas i bruk höstterminen samma år. PEAB är det som bygger och byggnaden kommer att kunna användas till flera saker så som föreläsningar, bibliotek, större träffar med mera. Man passar också på att byta ut alla fönster i linje med den energibesparing som genomförs.

NÖJD KUND INDEX

Nöjd Kund Index (NKI) är ett sätt att mäta och tala om hur bra ett företag arbetar mot sina kunder. Eskilstuna Kommunfastigheter har använt sig av detta i flera år och fick i senaste undersökningen ett nöjdhetsvärde på cirka 80 procent. Det är en extern leverantör som genomför undersökningen som innehåller ett antal frågor som kunderna får svara på. Resultatet av undersökningen ligger sedan till grund för det fortsatta arbetet. Nästa undersökning genomförs nu i höst och vi uppmanar alla som får hem ett frågekuvert att svara, det är så vi kan bli ännu bättre.

Nattvandrare

Under sommaren påbörjades ett projekt med nattvandring i Fröslunda. Anne Nordström är lägenhetstekniker i Fröslunda och nattvandrare.

- Det var lite stökigt i området, så vi ville visa oss. Det har varit väldigt positivt och numera har vi en helt annan hyresgästskontakt. Vi patrullerade även under Ramadan i augusti då det var mer liv och rörelse under sena kvällar eftersom de som fastar bara får äta efter skymningen. Det gav mycket goda resultat och de som var ute tyckte att det var kul att träffa oss, samtidigt som vi kunde hjälpa till att hålla ljudnivån nere så att andra boende i området inte stördes, säger Anne Nordström. Nattvandringarna kommer att fortsätta till december.

Vi har inte bara boende i våra hus, utan också affärer och verksamheter. I det här numret tar vi en titt in i de mest centrala.

Louise

Louise Ljungman
JUST TIP IT som ligger i nya
Kvarteret Vakteln

VARFÖR HAR DU VALT ATT ARBETA SOM FRISÖR?

– Jag tycker om att skapa och hår är ett perfekt sätt att uttrycka min konstnärliga ådra. En bonus att få träffa olika sorter av människor, som är det häftigaste i yrket. Jag började visa min kreativa sida med idéer och design redan i ung ålder, visste redan då vad jag skulle arbeta med, make up artist eller frisör.

HUR LÄNGE HAR DU ARBATAT SOM FRISÖR?

– Jag har jobbat som frisör och egenföretagare sedan studenten 2005.

ÄR DET FLER ÄN DU SOM ARBETAR I LOKALEN?

– Jag öppnade min salong nu i september men för tillfället är jag själv. Jag har en elev från frisörprogrammet på s:t Eskil som finns här på tisdagar nu under hösten. men i framtiden räknar jag med flera som arbetar på min salong.

VILKA KUNDER RIKTAR DU DIG TILL?

– Min kundkrets är allt ifrån unga tjejer till äldre män. Alla typer av människor som söker professionalism, vardagslyx helt enkelt en frisör som har sinne för att gå från en idé till slutresultat och som insperar i allt.

HUR TRIVS DU SOM AFFÄRS-INNEHAVARE I CENTRUM?

– Kanon, det bästa som finns. Min salong har det bästa läget i stan - nära p-huset och nu med massa lägenheter över mig. Har redan nu grannar från huset som besökt salongen och fler har bokat tid hos mig.

– Det är i centrum det händer och mer centralt än det här kan det inte bli. Plus att stråket upp till Resecentrum och tågstationen går precis utanför min salong.

Alex

Alex Lundvall
STUDIOLUNDVALL som ligger
i Kvarteret Vildsvinet

HUR LÄNGE HAR DU ARBETAT SOM FOTOGRAF?

– Jag har frilansat sen 2006. Då fotade jag mest konserter i Stockholm och lite sådant. Sen började jag att jobba lite extra för lite olika tidningar, praktiserat hos andra fotografer, då inriktat på bröllop, fram till idag då jag startat eget.

ÄR DET FLER ÄN DU SOM ARBETAR I LOKALEN?

– Ja, det är det. Jag är den enda fotografen, men jag gör mycket "var modell för en dag", så när jag har sådana kunder har jag några olika makeupartister som sminkar.

VILKA KUNDER RIKTAR DU DIG TILL?

– Det är till alla! Från privatpersoner till företag. Målgruppen är mellan 1 år till 90 år.

HUR TRIVS DU SOM AFFÄRS- INNEHAVARE I CENTRUM?

– Bra. Men det är tufft. Det tar ungefär 3 år för en fotograf att komma igång. Det som är bra att vara i centrum är just att det är så nära, lätt för kunderna att komma hit och gott om parkeringar finns det här utanför.

VARFÖR HAR DU VALT ATT ARBETA SOM FOTOGRAF?

– Jag älskar att träffa nya människor! Se allas personligheter genom bilderna. Och så är det en väldigt stor utmaning att arbeta som fotograf!

Pia

Pia "Dyktanten" Carlsson
ESKILSTUNA DYKCENTER
som ligger i Kvarteret
Vildsvinet

HUR LÄNGE HAR NI DRIVIT ESKILSTUNA DYKCENTER?

– Jag köpte Eskilstuna Dykcenter november 1999 som då inte låg i centrum. Jag upptäckte raskt att om man skulle ha en bra affärsrelation med kunderna så kunde man inte vara kvar där jag då låg. Vi upptäckte den här lokalen och flyttade in mars 2004.

ÄR DET FLER ÄN DU SOM ARBETAR I BUTIKEN?

– Jag har en personal, Anders Wisstrand, som är anställd på halvtid. Annars är det jag som sköter det mesta; butiken, dykutbildningen för privatpersoner, HLR kurser för skolor och företag, provdyk med skolor och vid lov i Vattenpalatset, service på utrustning, bokföring med mera.

HUR TRIVS DU SOM AFFÄRSINNEHAVARE I CENTRUM?

– Jag är mycket nöjd med att vara i centrum då man blir som vilken butik som helst där kunder "släntrar" in. Då vi är en säsongsbetonad butik är det skönt att folk åker på semester vintertid och inhandlar mask, fenor och snorklar. Även platsen i sig gör att man syns mer, man kan ofta höra av personer utanför att "jag står vid Dykcenter och väntar" och det är reklam även det!

VARFÖR DYKNING?

– Vatten har alltid varit något som jag dragits till. Jag tycker fortfarande efter dessa år att det är fantastiskt kul att lära människor att dyka. Så det känns som om jag just nu hamnat på rätt plats.

VISSTE DU **ATT**

- Sverige är bland de absolut bästa nationerna i världen på att återvinna wellpapp och tidningar

- Om man ställer alla glasförpackningar som samlats in under ett år i Sverige i en lång rad skulle de räckas till helt varv runt jordklotet

- Pappersfibern kan återvinnas upp till sju gånger innan den är utsliten. Efter det tas pappersavfallet tillvara som energi genom förbränning

- 9 av 10 invånare källsorterar förpackningar och tidningar

- 3 av 4 förpackningar återvinns

- Återvinning av aluminium sparar 95 procent av den energi som annars behövs för att göra ny aluminium. Om vi lämnar alla våra metallförpackningar av aluminium till återvinning, blir den energin som sparas så stor att den kan värma upp 8 500 småhus per år

- 4 av 5 tidningar återvinns

- I Sverige återvinner vi mellan 750-800 000 ton förpackningar varje år. Det är mer än svenska folkets samlade kroppsvikt och gör oss till ett av de bästa återvinningssländerna i världen

Spara på jordens resurser

Informationen om hur man ska sopsortera har gått få människor förbi. Men vad som kanske inte framgått lika tydligt är varför man ska sortera. Kan det verkligen spela någon roll om jag som privatperson kastar alla mina sopor i samma påse? För att ta reda på det tog vi oss till Lilla Nyby och fick en pratstund med en som kan det här med sortering.

Mikael Johansson är utredningsingenjör inom återvinning på Eskilstuna Energi och Miljö. Han visade sig vara rätt person att få tag i för att få de svar vi grubblat över.

Hur duktiga är vi i Eskilstuna på att sortera våra sopor?
– Vi är duktiga! Ta färgsorteringen som exempel, där har vi satt upp vissa mål för att kunna mäta hur duktiga vi är. Ett mål var att 35 procent av matavfallet ska samlas in och det slår vi då vi samlar in nästan 50 procent.

I Eskilstuna har vi flera system för att samla in avfall. Färgsorteringen riktar sig

till villor och fåfamiljshus. Fastighetsnära insamling riktar sig till större hyreshus. Där har man då en samlingsplats på gården och där är inte färgen på påsen det viktigaste utan att rätt sak hamnar i rätt tunna.

Informationen om hur man ska sortera är tydlig, men varför ska man göra det?

– Vi måste minska påverkan på jorden och minska utsläppen av koldioxid, växthuspåverkan. Det är alltid bättre när vi återanvänder eller återvinner något befintligt istället för att bränna upp det och producera nytt. Aluminium exempelvis kostar mycket pengar och mycket energi att producera nytt, där sparar man väldigt mycket på att sortera och kunna återanvända.

– Rent ekonomiskt är det i vissa fall billigare att bränna upp, men ur miljöperspektivet ska man alltid återvinna.

Det finns säkert en del invånare som aldrig har sorterat sina sopor tidigare i livet, varför börjar man med det nu?

– Det blir fler och fler människor i världen och vi tär på jordens resurser. Det är aldrig för sent att börja, det handlar om att ändra sitt beteende. Det kanske tar ett tag men det är värt det ur ett miljöperspektiv.

En del upplever att man kastar de olika påsarna på samma ställe och de tas till samma ställe. Hur och när skiljs påsarna åt?

– Inget av det som läggs i behållarna på återvinningsstationerna blandas ihop, allt skickas till återvinning eller energiutvinning. När vi pratar om färgsorteringen slängs alla påsarna i samma tunna, det stämmer. Men när de sedan kommer till återvinningscentralen, Lilla Nyby, har vi en maskin som skiljer alla påsar åt baserat på vilken färg de har. Därifrån går tidningar och förpackningar till FTL, Förpacknings & Tidnings Insamlingen. Matavfallet tar vi hand om och gör biogas av och tankar bussarna med det.

Vad vill du hälsa den som säger att det inte spelar någon roll om just han eller hon sorterar?

– Alla kan göra någonting och dra sitt strå i stacken. Det finns de som säger att koldioxid-effekten bara är en skröna, men det finns andra argument för att sortera. Idag har vi ett överuttag av jordens resurser som inte är hållbart. Vi måste minska uttaget av naturtillgångar så att vi får ett hållbart samhälle som är mer kretsloppsanpassat. Jordens resurser måste vi vara rädda om i fall våra barn och barnbarn ska kunna bo här också.

FAKTA

2010 ÅRS INSAMLINGSRESULTAT I KILO PER INVÅNARE I ESKILSTUNA

Glasförpackningar
14,91 kg

Papperförpackningar
13,99 kg

Metallförpackningar
2 kg

Plastförpackningar
8,21 kg

Tidningar
40,52 kg

Framtidsminnen från Torshälla

Jag intervjuade Peter Landin på Torshälla Fastigheter. Jag skulle egentligen skriva en helt vanlig artikel om ett nytt bostadsområde i Torshälla. Men istället blev det en krönika om hur min barndomsstad har börjat växa igen.

Det var i Torshälla som mitt barndoms universum långsamt började utvidgas. Från Artistgatan i Glömsta växte det till alla gatorna på andra sidan "stora vägen" i Glömsta. Amanuensgatan och hon som jag var hemligt kär i som bodde på Aspirantgatan.

"Jag älskar när gamla slitna industrier får nytt liv."

Långsamt drog sig mitt universum till sig nya platser i Torshälla. Fotbollsmatcherna gav mig Torsharg, mellanstadiedisconan gav mig Edvardslundsskolan och somrarna som tonåring gav mig Östra torget och busstrafiken ut mot Mälarbaden.

Varje gång jag återvänder till Torshälla minns jag plötsligt allt igen, men det är inte längre samma stad. Macken vid ån och skivbackarna med vinylsinglar för 25 kronor styck på Konsum är borta.

Mycket är för alltid borta, men det har vuxit fram mycket nytt istället. Det senaste är bostadsområdet Holmen. Det första nybyggda området i Torshälla sedan min barndoms Glömsta såg dagens ljus för över 30 år sedan.

Ungefär 80 lägenheter kommer att växa fram i området Holmens gamla fabrikslokaler längs ån vid Ruths gränd. Inflyttningen i bostadsrätterna och hyresrätterna sker i tre etapper, med start någon gång nästa höst.

Jag älskar när gamla slitna industrier får nytt liv. Och det känns extra kul att Torshällas gamla industrier får leva upp nu, efter ett decennium där industrilokalerna i Eskilstuna pumpats fulla på liv.

Det är kul att se att viljan att förändra och bygga nytt har spridit sig ända till min barndoms smågator och trottoarer i Torshälla. Även om det handlar som en så banal sak som att Torshälla Fastighets AB och Riksbostäder bygger ett nytt bostadsområde längs ån. Förhoppningsvis ger det här ringar på vattnet med fler nya bostäder och människor i Torshälla.

Och att någon som precis har lärt sig att gå får se sitt Torshällauniversum långsamt utvidgas bland gatorna i sitt nya hemkvarter Holmen.

VISSTE DU ATT

...om alla lämnar in sina kapsyler till återvinning, räcker stålet till 2 200 nya personbilar. Varje år!

...du kan få hjälp att finansiera en aktivitet, i huset eller på gården, som du fått idé om tillsammans med dina grannar? Kontakta kundtjänst på Kommunfastighet - så berättar de mer!

TORSHÄLLA LYSER UPP

I december placeras det ut en stor mängd marschaller i Torshälla. Dessa kommer att tändas upp även i samband med lucia och julfirande. Även granarna har placerats ut och tänds upp i olika områden. Allt för ett mer inbjudande och ljusare Torshälla.

Kvarteret Vakteln invigt med sång och mat

Nybyggnationen av kvarteret Vakteln i centrala Eskilstuna har pågått sedan mars 2010 och 5 oktober firade Kommunfastighet tillsammans med de boende att allt är klart och har gått enligt planerna.

Två tuffa killar med honung i rösterna satte musik på invigningen och framför scenen bjöds det på smörgåstårter som alla försåg sig av. Det arrangerades också en tipspromand runt om på innerplan av kvarteret så deltagarna spridde ut sig och skred till verket för att vinna tävlingen med fina priser.

Trappuppgången träffade där Camilla Karlsson, projektledare på Kommunfastigheter och Fredrik Wahlberg, projektledare på HMB Construction. De har haft ett tätt samarbete under hela processen som nu är klar.

- Vi är jättenöjda. Allt är uthyrat och hyresgästerna är nöjda med sina lägenheter. Vi har arbetat hårt på att ha så låg energiförbrukning som möjligt i husen och vi har lyckats med det tycker vi, säger Camilla.

- Det är samma standard som i bostadsrätter, till och med finare i vissa fall faktiskt. Det har behövts en väldigt noggrann planering då utrymmet runt huset varit smalt, det har alltså inte funnits utrymme att ha material liggande någonstans, säger Fredrik.

Inne på gården har det uppförts parkeringsplatser och ett grönområde. Det senare innehåller bland annat några sköna sittplatser och en gräsmatta som inom kort kommer att kompletteras med sex stycken träd.

7

MÖTESPLATSER OCH ÖPPETTIDER

Mötesplats

Tallgläntan

Bibliotek och café

Tis 9-12

Ons 15-19

Fröet, Fröslunda centrum

Bibliotek, café och

democraticentrum

Mån, tor 14-19

Tis, ons 10-15

Mötesplats Söder

Skogsängen

Bibliotek och café

Måndag 15-19

Tisdag 12-16

Onsdag 09-12

Torsdag 09-12

och 13-16

Träffpunkten

Lagersberg

Hyresgästlokal för dig

som bor i Lagersberg

Infotorg

Brunnsbacken

Servicecenter och

utställningslokal

Tis-tors 13-16

Underhund

Nyfors Café och

democraticentrum

Måndagar 10-16

Tisdagar 11-17

Onsdagar 10-16

Torsdagar 11-17

Mötesplats

konstmuseet

Munkellstaden

Skaparverkstad

och bibliotek

Fredagar kl 10-14

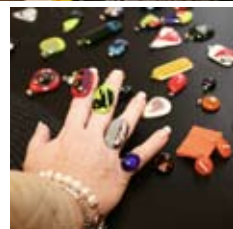
Fler mötesplatser
och mer information:
eskilstuna.se
och
www.kfast.se

BOKTIPS | Bibliotekarie Helena tipsar gärna besökarna om olika böcker

SMYCKESTILLVERKNING |

På onsdagkvällar anordnas kurs i smyckestillverkning på Mötesplats Kjula

Ett nytillskott bland våra mötesplatser

Kjula har fått en ny mötesplats. Kulturen flödar på mötesplats Tallgläntan där bibliotekarien Helena Reinedahl håller i många av trådarna.

Tidigare låg biblioteket i Kjula skola och var bara öppet de timmar som bibliotekarie Helena Reinedahl var där. Men nu har biblioteket flyttat in i Mötesplats Tallgläntan och delar nu lokalerna med Kulturförvaltningens öppna verksamhet för personer över 65 år. I huset finns också en frisör och en distriktssköterska.

PYSSELHÖRNA |

I barnens egen bokhörna på mötesplats har Elliot 7 år hittat ett pussel

Lokalen har varit öppen sedan i somras och hade en ordentlig invigningsfest för ett par veckor sedan. Biblioteket sjuder av liv. Lokala krafter har samlats för att få till både stick-kafé och julkaksbakartävling.

– Det känns väldigt kul. Vi har flyttat in här för att komma närmare människor.

Mötesplats för alla

Tanken är att det ska bli en mötesplats för alla i Kjula, och fler och fler hittar hit. Vi har en förskola precis i närheten och vi har som mål att försöka nå barn ännu mer. Framöver kommer vi till exempel att ha regelbundna sagostunder för barn, säger Helena Reinedahl.

– Biblioteket är öppet två dagar i veckan, de dagar jag är här. Men hela huset är öppet alla dagar i veckan. Tanken är att på sikt försöka få biblioteket att bli lite som ett hjälp dig själv-bibliotek.

– Vi har planer på att få till ett system där låntagarna drar sina lånekort i dörren, ungefär som det funkar på obemannade videobutiker. Fast att man lånar en bra bok istället för en bra film, säger Helena Reinedahl.

Vilka böcker är det som slits mest i utlåningsdisken i Kjula?
– Det som lånas mest överallt. Mycket deckare. Men vi har också många mat- och trädgårdstidningar som är populära att låna med sig hem.

TA HAND OM KROPPEN MED STAVGÅNG

Sedan början av oktober finns det nu möjlighet att gå i grupp. Mötesplats Fröet och vårdcentralen i Fröslunda storsatsar på stavgång i klassen 60+. Gångstavar finns att låna för den som inte har egna. Och det är långt ifrån en tävling. Istället primeras småprat och naturupplevelser. Ledorden är "enkelt, hälsosamt och trevligt". Villiga gångare samlas klockan 09:00 på onsdagar utanför Mötesplats Fröet och alla är välkomna. Vid regn blir det aktiviteter inomhus.

Hallå där! Mötesplats Fröet

Carina Ålander, koordinator på Mötesplats Fröet i Fröslunda centrum.

Vad händer hos er just nu?

– I slutet av oktober kommer vi att ha en berättarkväll med filmvisning från länder där FN har gjort insatser. Vi får också besök från boende från de här områdena, bland annat Tanzania och Kenya.

– Under höstlovet har vi aktiviteter för både barn

och vuxna. För barnen har vi Halloween med skräcktema och barntillåten film. För vuxna kommer vi att ha afternoon tea med Eskilstuna stadsbiblioteks deckarbibliotekarie Therese Hellberg. Den 1 november kommer hon och bland annat tipsar om bra deckare.

– I november har vi en kväll med kyrkan om musik och mat från Somalia. Många känner kanske inte till den somaliska kulturen, så vi vill informera och ha roligt tillsammans för att bort lite av de fördomar som finns.

JUL PÅ GAMMALT VIS

” JAG TROR ATT
MÄNNISKAN HAR
ETT BEHOV AV
TRADITIONER
HELT ENKELT ”

Mitt i höstrusket börjar det sakta smyga mot jul. På Rademachersmedjorna inleds julen med den traditionella julmarknaden första advent. I år från 26 till 27 november. Men trots att det är en traditionstyngd händelse, finns det ändå plats för nyheter.

1906 öppnades det första museet i de gamla 1600-talssmedjorna. 1959, samma år som Eskilstuna fyllde 300 år, invigdes kulturreservatet Rademachersmedjorna.

Och året därpå arrangerades den första julmarknaden, då kallad Julmässa. Så det är onekligen en tillställning med gamla anor som vuxit till något av en riktig Eskilstunainstitution.

Programmet bjuder på klassiska ingredienser som julpyssel och ponnyridning för barn, Tomten hinner med ett besök för att dansa kring granen och dela ut godis till alla mer eller mindre snälla barn och i Berglindska smedjan visas ett gammeldags julbord upp, komplett med grishuvud och sötgröt. På plats finns också Telenius Minizoo.

Nytt för i år är besöket från Gamla stadens musikklasser som kommer att uppträda båda dagarna.

Louise Hackelberg, till vardags Antikvarie på Eskilstuna kommun och ansvarig för Rademachermuseet, är också spideln i nätet bakom julfirandet i de små röda träsmedjorna.

Varför är det så viktigt för oss att få fira traditionella jular, när vi annars inte är så traditionsbundna i Sverige?

– Jag tror att människan har ett behov av traditioner helt enkelt, säger Louise.

Det är lika sant som det är sagt. Julen är den tydligaste traditionen vi har i Sverige och som är starkt förknippad med familjen. Det blir en välkommen paus och att då få spatsera på en gammeldags julmarknad blir som att komma till en lugn oas som bryter mot vardagen.

SVERIGES ÄLDSTA VERKSTADSOMRÅDE

De första smedjorna stod färdiga 1659 och utgjorde en del av Carl Gustafs Stads järnmanufaktur. När Eskilstuna fick sina stadsprivilegier samma år döptes staden efter Kung Karl X Gustav.

Arbetet vid manufakturen leddes av Reinhold Rademacher, som kungen bjudit hit från Livland för att utveckla det svenska smidet. Rademacher dyker upp i de historiska källorna för första gången 1654. Han är då 46 år gammal och äger en lönsam smidesmanufaktur utanför Riga. 1656 flyttar han för att leda verksamheten vid smedjorna i Carl Gustafs stad. Kungen ger Rademacher ensamrätt på tillverkning av ett 60-tal

produkter. Det var från början tänkt att bli 120 smedjor i sten. Resultatet blev till slut 20 smedjor i trä, med tillhörande bostäder och fähus. I närheten fanns täppor för odling och bete för djur. Av dessa finns i dag en handfull smedjor bevarade. Rademachersmedjorna är Sveriges äldsta verkstadsområde där hantverket fortfarande hålls levande.

Källa: www.eskilstuna.se

EK
23/11
-62

Julmarknad

— 1 —

RADEMACHERSMEDJORNA

Lördagen den 1 december kl. 10—20
Kl. 16.15 Marknaden blåses in av Fröslundakåren
Kl. 17.00 Spelmanståtar
Kl. 18.00 Tomten kommer

Söndagen den 2 december kl. 10—18
Kl. 14.00 Spelmanståtar
Kl. 16.00 Tomten kommer

Försäljning i GULDSMEDJAN, HEMSLÖJDEN o. KOPPARSMEDJAN - Ljusstöpning - Tombola - Kaffe och varm korv

GAMMAL ANNONSERING | Så här såg en annons ut 1962. Inte långt ifrån dagens program...

17

Mannen bakom bokningarna

Parken Zoo har varit ett palats för musik, fest och dans i över 100 år. Men trots att publikrekordet med Carola och 19 000 personer i publiken är från 1983, är det allt annat än tillbakablickande verksamhet som nöjesparken ägnar sig åt.

– Förr var vi väldigt inriktade på att göra kvällsunderhållning, men nu för tiden finns det så många som gör det. Vi har istället riktat in oss på att göra dagsunderhållning för vår primära målgrupp - barnfamiljerna med barn upp till 10 år. De vill också se sina artister, men sällan en fredagskväll klockan 23, säger Tommy Eriksson, programchef på Parken Zoo.

Musiken har alltid haft en stark ställning på Parken Zoo. Sedan starten 1898 har Parken Zoo dragit till sig en lång rad av legendariska kvällar. Med allt från 1950-talets storheter som Karl Gerhard och Louis Armstrong till mer sentida stjärnor som Roxette, ABBA och Status Quo.

Och 2000-talet har inte inneburit någon kursändring på den punkten. Förra året genomförde Kent ett regntungt men uppskattat återbesök i hemstaden och i år besöktes Parken Zoo av 2011 års svar på Carola - Eric Saade.

– Han är den typen av fenomen som dyker upp ibland, var femte eller tionde år. Han drog 11 000 i publiken och det är väldigt ovanligt med artister som drar så mycket folk. Senast vi hade något i den klassen var första gången Markoolio var här. Det var år 2000 och han lockade 13 600 personer. Det är faktiskt den näst högsta publiksiffra vi har haft sedan Carolas omöjliga rekord på 19 000 personer i publiken. Sedan hon var här har vi byggt om och vi kan inte längre ta emot så mycket publik, säger Tommy Eriksson.

Markoolio | han lockade hela 13 600 personer när han besökte parken år 2000.

Carola drog mest publik

Man hamnar alltid någonstans i Carolas besök i början av 1980-talet när man pratar om Parken Zoos program. Förutom rekordet 1983 var hon även här 1984 och lockade hela 11 000 personer.

– Dagen efter fick hon tidningsrubriken "Carola har tappat halva sin publik på 1 år".

Det är ju ganska otacksamma ord får man lov att säga. Och det är

lätt att bara tänka på hur det var förr. Men det finns ju faktiskt också ett förr innan folkparkskvällarna på 80-talet. På 30-talet gjordes det jättemycket teater och en tung Strindbergspjäs drog 2 000 personer en tisdagskväll.

Har du någon drömbokning?

– Jag är väldigt lite för nostalgi. Det var inte bättre förr, bara väldigt annorlunda. Det finns så många bra nya svenska artister som jag hellre skulle vilja ha hit. Tänk dig en pakettturné med Veronica Maggio, Daniel Adams-Ray, Annika Norlin, Oskar Linnros och Markus Krunegård. Den skulle väldigt gärna få stanna till i Parken Zoo.

Kan du avslöja något om Parken Zoos program för 2012?

– Nej, det kan jag inte. Av den enkla anledningen att vi inte bokar in de större namnen förrän efter nyår. Men jag kommer att hålla ett öga på Ulrik Munther. Han dök upp för sent i år för att vi skulle hinna få med honom i årets program.

POPULÄR | 2011 års svar på Carola - Eric Saade

”Eric Saade är den typen av fenomen som dyker upp ibland, var femte eller tionde år.”

Tommy Eriksson | har varit med om alla möjliga olika musikgenres genom åren i Parken Zoo

GRATTIS | Kristina tar emot sin gröna vinst av John på Ekobudet

De vann Ekolådan

I förra numret av Trappuppgången lottade vi ut tre lådor med ekologiska delikatesser från Ekobudet till er läsare. Vi ville ha en motivering varför man skulle vinna en låda och vad man skulle vilja att den innehöll. En av de tre vinnande bidragen är **Kristina Larsson**. Hennes motivering lød: "Jag skulle

vilja vinna en ekolåda med produkter som jag vet är i samklang med naturen" Vi gratulerar även **Martin Sjöström** som med barnbarn i huset tycker att det krävs nya ekologiska val av grönsaker och **Anna Behi** som ville ha uppmuntran till ett fortsatt naturvänligt leverne.

FÖRMÅNER PÅ ETT KORT

Du glömmer väl inte bort att du som hyresgäst hos Kommunfastighet har en rad rabatter och erbjudanden i och med förmånskortet? Kortet börjar att gälla samma dag som du fått det i din hand och är giltigt året ut.

Löpande information om kortet finns på kfast.se. Du kan också ringa till ditt distriktskontor.

En bra dag börjar hos oss!

Hos Kommunfastighet hittar du det breda utbudet

- Hyresrätter centralt eller på landet
- Lokaler för din verksamhet
- Många bra alternativ för seniorer
- Studentbostäder

www.kfast.se
eller ring
016-16 75 16

Söker du
bostad eller lokal?
Besök vår
hemsida!

